

Teillä ja yleisillä alueilla tehtävien töiden määräykset, ohjeet ja taksa

Tekninen lautakunta 28.01.2026 § 11
29/10.03.01.03.00/2026

Asian valmistelija:
Työpäällikkö Juho Lamerto, puh. 040 665 7787

Kunnalla on oikeus periä maksu kaduilla ja yleisillä alueilla tehtäviä töitä koskevien ilmoitusten tarkistamisesta sekä kadun ja yleisen alueen tilapäisestä rajaamisesta työmaana pois yleisestä käytöstä. Mynämäellä ei ole kyseistä maksua aiemmin ollut käytössä, mutta kaapeli- ym. yhtiöiden toiminta edellyttää maksun käyttöönoton

Yleistä

Ilmoitus kadulla tai yleisellä alueella tehtävästä työstä

Kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain, jäljempänä kunnossapitolaki, 14a §:n mukaan työstä vastaavan on tehtävä työstä ilmoitus kunnalle. Työ voidaan aloittaa heti, kun kunta on antanut suostumuksen työn aloittamiseen. Jos kunta ei ole käsitellyt ilmoitusta 21 vuorokauden kuluessa, työ voidaan kuitenkin aloittaa.

Ilmoitusmenettelyn tarkoituksena on antaa kunnalle mahdollisuus ohjata, valvoa, ajoittaa ja sovittaa yhteen töitä ja niiden suorittamista niin, että töistä liikenteelle ja muulle käytölle aiheutuvia haittoja voidaan estää ja vähentää. Yhteensovittamisen tarkoituksena on lisäksi huolehtia siitä, että kaikki yhdyskunnan ja kiinteistöjen toiminnan kannalta oleelliset verkostot ja laitteet voidaan sijoittaa tarkoituksenmukaisella tavalla. Samalla pyritään varmistamaan suunnittelun ja toteutuksen hyvä taso ja huolehtimaan siitä, että kaivutöiden yhteydessä ei vahingoiteta alueella ennestään olevia johtoja, laitteita tai katu- ja viheralueiden rakenteita.

Ilmoitusvelvollisuuden alaisia töitä ovat esimerkiksi:

- erilaisten johtojen, kaapeleiden tai putkien sekä niihin liittyvien laitteiden sijoittamiseksi tai korjaamiseksi tehtävät työt,
- kiinteistön rakentamis- ja korjaamistyöt, joiden suorittamiseksi on tarpeen rajata osa viereisestä kadusta tai yleisestä alueesta työmaaksi,
- katualueelta tapahtuvat nostot ja kuormaukset,
- rakennustelineiden pystyttäminen kadulle ja

Kunnossapitolain 14 a §:ssä on ilmoitusvelvolliseksi määritelty työstä vastaava. Työstä vastaavalla tarkoitetaan sitä tahoa, jonka lukuun työtä tehdään. Työstä vastaava voi olla esimerkiksi tontinomistaja, kunta, rakennusyritys, teleyrittäjä, energia-alan yrittäjä tai vesihuoltolaitos.

Kaivumaksu

Kunnossapitolain 14b §:n mukaan kunnalla on oikeus periä

- maksu kadulla ja yleisillä alueilla tehtäviä töitä koskevien ilmoitusten tarkastamisesta. Maksun perusteena ovat ilmoituksen tarkastamisesta ja töiden valvonnasta aiheutuneet kustannukset.
- maksu kadun ja yleisen alueen tilapäisestä käytämisestä, jos alue rajataan pois yleisestä käytöstä. Maksun perusteena on aika, alueen laajuus ja alueen keskeisyys ja maksun tulee olla kohtuullinen.

Kaivutyön takia kadun tai yleisen alueen rajaamisesta pois yleisestä käytöstä perittävän maksun tavoitteena on katujen, puistojen ja yleisten alueiden pysyminen niille varatussa yleisessä käytössä, kaivantojen lyhyt aukioloaika sekä yhteiskaivujen ja töiden yhteensovittamisen lisääntyminen. Aiheuttaja maksaa -periaatteen soveltamisella pyritään minimoimaan kaduilla ja yleisillä alueilla tehtävistä töistä alueiden käyttäjille aiheutuvia haittoja. Maksun perimisen tarvetta voidaan vähentää varautumalla tuleviin tarpeisiin ennakolta tehtävillä putkituksilla ja huolellisella työsuunnittelulla.

Aitaamismaksu

Kadun tai yleisen alueen aitaamisesta perittävän maksun tavoitteena on kaivumaksun tapaan vähentää kaduilla, puistoissa ja yleisillä alueilla tehtävistä töistä alueen käyttäjille aiheutuvia haittoja. Aitaamismaksua peritään, kun kiinteistön rakentamis- ja korjaamistöiden suorittamiseksi katua ja yleistä aluetta joudutaan aitaamaan työmaaksi, esimerkiksi katualueelta tapahtuvien nostojen ja kuormausten takia, rakennustelineiden tai pystyttämistä varten.

Kunnossapitolain mukaan alueen aitaamisesta pois yleisestä käytöstä on tehtävä ilmoitus kunnalle ja ilmoituksen tarkastamisesta ja töiden valvonnasta on kunnalla oikeus periä aiheutuneet kustannukset. Alueen aitaaminen pois yleisestä käytöstä on katu- ja viheralueen tai muun yleisen alueen vuokraamista ja siitä on säädetty maanvuokralaissa.

Taksan ohjaavuuden tarve

Viime vuosien aikana on valtakunnallisesti tunnistettu kaivulupakäytäntöihin sekä kadulla tapahtuvan kaivamisen valvontaan ja ohjaukseen liittyviä haasteita erityisesti eri valokuituoperaattorien tarpeisiin tehtyjen kaivuutöiden yhteydessä. Kaivutöiden seurauksena kaivuualueiden ennallistaminen on jäänyt monin paikoin kesken ja kadun rakennekerrokset ovat saattaneet vaurioitua laajemmallakin alueella. Myös kuntalaiset ovat antaneet kunnille runsaasti palautetta huonosti toteutetuista kaivuutyömaista ja suoranaيسista vaaratilanteista.

Kaivuu- ja aitaamislupamenettelyä koskeva lainsäädäntö ei kaikilta osin valitettavasti vastaa enää nykyisiin tarpeisiin. Ympäristöministeriö on käynnistänyt lainsäädännön uudistamisen,

jonka tarkoituksena on sisällyttää uuteen yhdyskuntarakentamislakiin muun muassa nykyisen kunnossapitolain (Laki katujen ja yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta) säännökset päivitettyinä. Asiasta on tarkoitus antaa hallituksen esitys syksyllä 2026. Kuntien toiveena on, että uudessa laissa kunnille annettaisiin nykyistä parempia työkaluja valvonnan tehostamiseen ja epäkohtiin puuttumiseen.

Turku, Raisio, Naantali, Mynämäki ja Rusko ovat syksystä 2024 alkaen valmistelleet yhteistyössä yhteisesti käyttöön otettavia yleisiä kadun ja muiden yleisten alueiden kaivamiseen sekä aitaamiseen liittyviä toimintamalleja ja päätöksiin liittyvien maksujen taksarakennetta. Yhteisillä toimintamalleilla ja taksarakenteella pyritään turvaamaan erityisesti katujen käyttäjien turvallisuus, estämään kadun rakenteille kaivuutyöstä mahdollisesti aiheutuva vahinko sekä varmistamaan asuinalueiden viihtyisyys rajaamalla kerralla tehtävien kaivuualueiden laajuutta. Taksalla pyritään ohjaamaan urakoitsijat ja tilaajat suorittamaan tarpeelliset työt siten, että haitat katuverkolle ja kuntalaisten normaalille elämälle jäävät mahdollisimman vähäisiksi. Kaivu- ja aitaamislupamenettelyjen yhteiset toimintatavat taas ovat myös urakoitsijoiden ja kaivuun tilaajien etu, kun menettelytavat ovat selkeät ja yhtenäiset kuntarajoista riippumatta.

Taksarakenne

Kaivu- ja aitaamislupia koskevan taksan tarkoituksena on kattaa kunnalle asiaa koskevien lupien käsittelystä ja työn valvonnasta aiheutuneet kustannukset. Lainsäädännön rajoitusten vuoksi taksa on kuitenkin lähes ainoa keino kunnalle ohjata kaivuutöiden toteuttamista siten, että haitat kadun normaalille käytölle jäisivät mahdollisimman vähäisiksi ja lyhytkestoisiksi. Sama koskee katualueiden vuokraamista erilaisten työmaiden käyttöön siten, että katu on pois liikennekäytöstä. Taksarakenteella pyritään ohjaamaan kaivuutöiden toteuttajia ja katualueen vuokrausta siten, että toimenpiteitä tehtäisiin katualueilla mahdollisimman tehokkaasti ja turvallisesti ja että katualueet otettaisiin normaaliin liikennekäyttöön mahdollisimman pian.

Yhteinen taksarakenne noudattelee pitkälti muissa kunnissa jo olevaa taksaa siten, että kukin kaupunki/kunta voi itse määrittellä maksuluokkien määrän ja euromääräiset maksut omien tarpeidensa perusteella. Kadun ja muun yleisen alueen kaivuumaksun hinnoitteluperusteena on kuitenkin jokaisessa kunnassa työmaan kesto, laajuus ja sijainnin keskeisyys. Maksut määräytyvät liitteessä 1 esitettyjen maksuluokkien perusteella. Taksan mukainen käsittely- ja valvontamaksu sisältää hakemuksen käsittelyn sekä aloitus- ja vastaanottokatselmuksen. Muista tarvittavista valvontakäynneistä kohteessa laskutetaan erikseen käynnin syystä riippuen. Mynämäen kunnassa on käytössä vain yksi maksuluokka, joka kattaa koko kunnan alueen.

Kadun käytön kannalta on sitä parempi, mitä vähemmän kadut ovat auki kaivuutöiden vuoksi. Tämän vuoksi taksalla on tarkoitus myös

kannustaa toimijoita suunnittelemaan esimerkiksi johtojen sijoittaminen yhteistyössä siten, että auki olevaan kaivantoon voitaisiin samalla kerralla sijoittaa mahdollisimman monet johdot tms. Ohjaavuuden vuoksi taksaan ehdotetaan yhteiskaivuulle 50 % alennusta. Taksaan ehdotetaan myös uutta huomautusmaksua, jonka tarkoituksena on ohjata urakoitsijoita noudattamaan kaivuutyössä annettuja ohjeita ja lupamääräyksiä. Lisäksi taksaan otetaan kokonaan uutena kohtana kohtuullistamispöytäkirja, jonka perusteella luvasta perittävää maksua on poikkeustapauksissa ja perustellusta syystä mahdollista kohtuullistaa.

- Urakoitsijan tai työn tilaajan laiminlyönnistä aiheutuvat valvontakäynnit ovat jatkossa maksullisia.
- Mikäli samaan kaivantoon sijoitetaan usean eri toimijan/laitoksen johtoja, taksan mukaisesta maksusta peritään vain 50 %.
- Taksaan lisätään huomautusmaksu, joka peritään silloin, kun työmaan laiminlyönnistä joudutaan huomauttamaan
- Taksaan lisätään kohtuullistamispöytäkirja, jonka perusteella yksittäisen kaivuu- tai aitaamistyömaan taksan mukaista maksua voidaan kohtuullistaa poikkeustapauksessa ja perustellusta syystä.
- Urakoitsijan/tilaajan laiminlyönnistä johtuvat valvontakäynnit muuttuvat maksullisiksi, 200 euroa/valvontakäynti
- Urakoitsijalle/tilaajalle annettava kirjallinen huomautus muuttuu maksulliseksi, 500 euroa/huomautus
- Mikäli samaan kaivantoon sijoitetaan saman kaivuutyön aikana useamman laitoksen/toimijan johtoja, laskutetaan taksan mukaisesta maksusta vain 50 %. (Voimassa olevassa taksassa maksu on 100 % mutta kaivantoon voi sijoittaa usean laitoksen johtoja.)
- Alueen luvaton käyttö: 1000 € ja lisäksi käsittely- ja valvontamaksu sekä alueen käyttömaksu
- Ylimääräinen vastaanottokatselmus 1000 €
- Taksaan lisätään kohtuullistamispöytäkirja, jonka perusteella maksua voi poikkeustapauksessa ja perustellusta syystä alentaa.

Liitteenä:

Kaivuu- ja aitaamismaksutaksa 1.1.2026

Teillä ja yleisillä alueilla tehtävien töiden määräykset ja ohjeet 1.1.2026

Liikennejärjestelyjen tarkistuslista

Päätösehdotus
(tekninen johtaja):

Tekninen lautakunta päättää hyväksyä liitteiden ja esittelytekstin mukaiset kaivuu- ja aitausmaksut, ohjeet ja määräykset sekä päättää, että taksat tulevat voimaan 1.1.2026 mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta.

Päätös:

Hyväksyttiin yksimielisesti.